



**+ Natuur en recreatie hand in hand in GravenBol**

GravenBol, een voormalige zandwinning bij Wijk bij Duurstede, is al jaren een populaire plek om te recreëren. Toch dreigde de plas gesloten te worden. Met een innovatief plan, waarbij recreatie en natuurbehoud hand in hand gaan, proberen omwonenden GravenBol toch open te houden. De provincie Utrecht is enthousiast en helpt dit burgerinitiatief graag verder. Aan de vooravond van het recreatieseizoen wordt Provincie Utrecht Magazine alvast meegenomen, het prachtige landschap in, voor een rondleiding door twee van de initiatiefnemers. “Kom hier straks maar eens terug, je weet niet wat je ziet!”

‘Kijk toch eens om je heen, zo’n landschap is toch uniek?’



Op de grote foto: waar straks volop wordt gerecreëerd, bespreken Leo Kwakkenbos (r) en Jos Soons de toekomstplannen voor GravenBol,

Tekst: Niels Lange

“Zie je die boomstronken daar? Over een paar maanden staat daar een strandtent. En daar verderop komt een beachvolleybalveld. En binnenkort heeft het hele gebied een WiFi-verbinding, leuk voor de zelfstandige ondernemers die op een mooie dag lekker buiten willen werken.” Het enthousiasme van Leo Kwakkenbos kent in dit fletse lentezonnetje bijna geen grenzen. Al wandelend door GravenBol, het recreatieterrein bij Wijk bij Duurstede, praat hij honderduit over de plannen om met de stichting WijkNogLeuker GravenBol te redden voor de recreant én voor de natuur. Het had namelijk niet veel gescheeld of de goedbezochte recreatieplas in het zuidoosten van de provincie Utrecht - op een warme dag komen er met gemak 2000 zonzonzoekers verkoeling zoeken - was dit jaar dicht gebleven. ►



GravenBol beschikt over een apart gebied waar honden kunnen zwemmen.

Door bezuinigingen bij de beheerder, het Recreatieschap Midden-Nederland, kwam het voortbestaan van GravenBol als recreatieplas op losse schroeven te staan en zou GravenBol alleen nog maar fungeren als natuurgebied. “Dat zou eeuwig zonde zijn,” vertelt Kwakkenbos. “In deze regio is er al niet veel buiten-

zwemwater. Je hebt het Henschotermeer, maar dan praat je al over een flinke afstand. En anders gaat iedereen naar de overkant van de Lek, bij Maurik. Daar is het een stuk gevaarlijker zwemmen. Hier hebben we een hele fijne zwemplek, met diep en gezond water waar weinig algen in voorkomen en een aparte arm

waar honden kunnen zwemmen. Dat vind je bijna nergens,” zegt hij, wijzend naar het informatiebord bij de parkeerplaats.

## Leuker maken

Om te voorkomen dat dit allemaal verloren zou gaan, kwam de bewonersorganisatie waarvan Kwakkenbos voorzitter is, WijkNogLeuker, in actie. “WijkNogLeuker is een stichting van en voor de inwoners van Wijk bij Duurstede,” legt hij uit. “We willen de gemeente Wijk bij Duurstede mooier en leuker maken door voorzieningen en activiteiten op het gebied van cultuur, welzijn en sport en leefbaarheid te stimuleren. Dat doen we door bestaande organisaties te versterken met de inzet van onze bestuurlijke expertise en onze vrijwilligers. Allemaal op een hele pragmatische manier. Kleinschalig en met onze voeten middenin de samenleving. We bestaan nu krap een jaar en hebben al een aantal mooie projecten opgepakt. Zo hebben we met de hulp van vrijwilligers een ijsbaan aangelegd met als resultaat de oprichting van de Wijkse IJclub met een eigen bestuur, ijsmeesters en een groep vrijwilligers. Door de opbrengsten van de Koek&Zopie-tent is de Wijkse IJclub gestart met een kleine reserve en is het voortbestaan van de ijsbaan voor de komende jaren gegarandeerd.” GravenBol is ook zo’n project dat WijkNogLeuker op die manier wil aanvliegen: “We willen rondom GravenBol een autonome groep opzetten die uiteindelijk in staat is GravenBol zelf te exploiteren en open te houden voor het publiek.”

Om die woorden kracht bij te zetten, werden er in rap tempo plannen gemaakt om de 50.000 euro die nodig zijn om GravenBol open te houden, terug te verdienen. “Denk daarbij aan een horecavoorziening met lokale producten, kano-verhuur, betaald parkeren en diverse evenementen,” verduidelijkt Kwakkenbos. “Daarnaast denken we in het beheer te kunnen besparen door de inzet van vrijwilligers, maar ook door mensen met een verstandelijke beperking en leerlingen van groene scholen onder begeleiding het gebied te laten onderhouden. Zo bied je hen ook weer een kans om zich te ontwikkelen.”

Vorig jaar juli gingen de gemeente, het recreatieschap, WijkNogLeuker en de provincie Utrecht om de tafel, om te kijken of deze plannen haalbaar waren. De provincie, in de persoon van gedeputeerde Ralph de Vries, zag een kans en besloot het komende jaar voor maximaal 50.000 euro garant te staan. Mocht het WijkNogLeuker niet lukken om de exploitatie helemaal rond te krijgen, hebben ze in de vorm

van deze garantstelling het eerste jaar dus een financiële rugdekking. In oktober werden de handtekeningen gezet en konden de werkzaamheden worden gestart, om deze zomer op volle sterkte te kunnen draaien. “Complimenten voor de gemeente en de provincie hoor, hoe zij het hele proces hebben aangepakt,” vult Kwakkenbos aan. “Het ging allemaal razendsnel en een stuk flexibeler dan ik had verwacht.”

## Natuur

“Kijk toch eens om je heen, zo’n landschap is toch uniek in de provincie,” roept Leo Kwakkenbos, terwijl hij langs het strookje zand in de westelijke richting over het water kijkt. In de verte zien we de torenspits van de Grote Kerk van Wijk bij Duurstede. Daartussen dus de waterplas en een enorme lap robuuste natuur. “Want, om het even in perspectief te plaatsen,” zegt hij, “we hebben het hier over een gebied van 43 hectare. Slechts zeven hectare daarvan is bedoeld voor recreatie, de rest is en blijft natuur.”

Pal naast Kwakkenbos loopt Jos Soons over het strandje. Hij heeft een ecologische achtergrond en maakt ook deel uit van het bestuur van WijkNogLeuker. “GravenBol is, naast een mooie recreatieplas, ook een belangrijke schakel in de natuur van de provincie,” vertelt hij. “Het is het broedgebied van verschillende vogels en huis voor enkele bijzondere struweelsoorten. Daarmee heeft het ook grote ecologische waarden die behouden moeten blijven. Door de recreatie te concentreren op een kleiner gebied, brengen we de kosten voor beheer omlaag én beschermen we de natuur beter.”

Dat de natuurwaarden van het gebied worden behouden, is voor de provincie een belangrijke reden om mee te werken aan dit ‘pilotproject’ (zie kader). Zo wordt de horecapachter tegelijkertijd toezichthouder en deze zal sturen op behoud van de natuurwaarden op de GravenBol. Indien nodig spreekt hij bezoekers aan op hun gedrag. Direct na het seizoen wordt de nieuwe, mobiele horeca-unit uit het gebied weggehaald zodat de natuur in de herfst en winter vrij spel krijgt.

“Bovendien kunnen we met informatieborden en natuurwandelingen met schoolkinderen ook bijdragen aan de natuureducatie op school,” benadrukt Soons. “Zo proberen we op een pragmatische manier bij te dragen aan een mooiere omgeving voor onze inwoners.” “En voor de wijde omgeving,” voegt Kwakkenbos toe. “Echt, kom hier over een paar maanden maar eens terug. Je weet niet wat je ziet!” ■■

## GravenBol als pilot

De provincie Utrecht is nauw betrokken bij de plannen rond GravenBol, onder meer in de vorm van projectbegeleiding en een garantstelling van 50.000 euro. Met de handtekening van gedeputeerde Ralph de Vries startte op 12 oktober een ook voor de provincie spannende pilot, met als opgave om ruimtelijke en natuurwinst te behouden, de beleefwaarde van het recreatieterrein te vergroten, de kosten van beheer te verlagen en de inkomsten te verhogen. De provincie wil in de toekomst steeds meer naar dit soort constructies toe. Steeds vaker biedt de provincie kennis, een netwerk en een financieel vangnet, in plaats van een som geld. Op deze manier wil de provincie ruimte bieden aan lokale ondernemers en particulieren om een zichzelf bedruipend en toekomstbestendig plan te ontwikkelen. Uiteraard ziet de provincie wel toe dat aan de ruimtelijke richtlijnen van het gebied (neem bijvoorbeeld het behoud van de natuurwaarden in GravenBol) wordt voldaan.

Meer informatie:

[www.provincie-utrecht.nl/vertelt](http://www.provincie-utrecht.nl/vertelt)  
[www.wijknogleuker.nl](http://www.wijknogleuker.nl)